

Elokuvien, musiikin ja pelien maahantuonti Euroopan unionin alueelta ja siihen liittyvä lainsäädäntö. Toimintaohjeistus toimeksiantajan käytännön työhön.

Kati Forselius

Opinnäytetyö

Liiketalouden koulutusohjelma

4.11.2012

<p>Tekijä tai tekijät Kati Forselius</p>	<p>Ryhmätunnus tai aloitusvuosi 2009</p>
<p>Raportin nimi Elokuvien, musiikin ja pelien maahantuonti Euroopan unionin alueelta ja siihen liittyvä lainsäädäntö. Toimintaohjeistus käytännön työhön toimeksiantajalle.</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 21+8</p>
<p>Opettajat tai ohjaajat Satu Pitkänen</p>	
<p>Opinnäytetyön aiheeksi valittiin elokuvien, musiikin ja pelien yhteisöhanke ja siihen liittyvä lainsäädäntö toimeksiantajan pyynnöstä. Toimeksiantajalla ei ollut toimintaohjeistusta näille tuotealueille ennestään. Tämän työn produkti on toimintaohjeistus käytännön työhön. Toimintaohjeistuksen tarkoitus on ohjeistaa käytännön työtä tekeviä henkilöitä toimimaan työssään lain ja toimeksiantajan menetelmien mukaisesti.</p> <p>Työn teoreettinen viitekehys pohjautui aiheeseen liittyvään teoriakirjallisuuteen sekä sähköisiin tietolähteisiin. Teorian pohjalta muodostettiin kuva yhteisöhankeista, hankintaprosessin kulusta sekä siihen liittyvästä lainsäädännöstä. Pääpaino opinnäytetyössä on kuvaohjelmalaissa ja sen vertaamisesta aiempaan lakiin kuvaohjelmien tarkastamisesta.</p> <p>Projektissa on käytetty tietolähteinä teoreettisia lähteitä, toimeksiantajayrityksen ohjeita sekä empirisiä tietoja. Empiiriset tiedot on kerätty opinnäytetyön tekijän työruutiineista ja hänen kokemuksistaan yhteisöhankeista. Näiden tietojen tuloksena syntyi toimintaohjeistus toimeksiantajalle.</p> <p>Opinnäytetyön liitteenä oleva produkti on toimeksiantajan pyynnöstä salainen.</p>	
<p>Asiasanat Yhteisöhanke, kuvaohjelmalaki, Meku, kuvaohjelman luokittelu</p>	

Business Administration and Economics

<p>Authors</p> <p>Kati Forselius</p>	<p>Group or year of entry</p> <p>2009</p>
<p>The title of thesis</p> <p>Intra-community acquisition of films, music and games and the related legislation. Operating procedure for the work of the principal.</p>	<p>Number of pages and appendices</p> <p>21+8</p>
<p>Supervisor(s)</p> <p>Satu Pitkänen</p>	
<p>The subject of the thesis was chosen to be intra-community acquisition of films, music and games and the related legislation at the request of the principal. The principal didn't have an operating procedure for practical work earlier. The objective of the study was to create a procedure and a guidebook for practical work. The guidebook's intention is to instruct the persons who are doing the practical work to do their work by the law and the principal's procedures.</p> <p>The theoretical framework of the thesis was based on literature about intra-community acquisitions and law. Also electronic source material was used. The view of intra-community acquisitions, progress of the acquisitions and the legislation related to these was based on the theory. The main focus of the thesis is on the Act on Audiovisual Programs and comparing it to the earlier Act on Classification of Audiovisual Programs.</p> <p>Theoretical sources, principal's instructions and empirical information have been used as sources of information for the project. Empirical data were collected from the author's work routines and her experiences of intra-community acquisitions. The operating manual for the principal was completed using this information.</p> <p>On the request of the principal, the operating manual is confidential.</p>	
<p>Key words</p> <p>Intra-community acquisition, Act on Audiovisual Programmes, Finnish centre for Media Education & Audiovisual Media, Classifying audiovisual programs</p>	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Taustaa	2
1.2	Tutkimusongelma ja aiheen rajausta	3
1.3	Opinnäytetyön tavoite.....	4
1.4	Työn rakenne	4
1.5	Keskeiset käsitteet.....	4
2	Toimeksiantajayrityksen esittely	5
3	Tuonti ja yhteisöhankinnat.....	7
3.1	Tuontikauppa.....	7
3.2	Yhteisöhankinnat	8
4	Tuotealueeseen vaikuttava lainsäädäntö	10
4.1	Kuvaohjelmanlaki ja siihen liittyvät velvoitteet.....	11
4.2	Laki kuvaohjelmien tarkastamisesta ja erot uuteen lakiin	13
4.3	Tekijänoikeuslaki.....	15
4.4	Rikoslaki.....	16
5	Projektin toteutus.....	16
5.1	Tavoite	16
5.2	Suunnitelmakuvaus ja aikataulu.....	16
5.3	Toteutuskuvaus	17
5.4	Produktin kuvaus	18
6	Pohdinta.....	19
6.1	Työn arviointi	19
6.2	Kehitysehdotukset	20
6.3	Oma arviointi.....	21
	Lähteet.....	22
	Liitteet	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä käsitellään yhteisöhankintoja tiettyjen tuotealueiden osalta. Yhteisöhankinnoilla tarkoitetaan sellaisia yrityksen hankintoja, jotka yritys on hankkinut Euroopan unioniin kuuluvista maista. Tuotealueet, joihin työssä keskitytään, ovat elokuvat, musiikki ja konsoli- sekä pc-pelit. Pääpaino työssä on tuotealueisiin liittyvät lainsäädännöt. Työn tavoitteena on luoda pohja toimeksiantajalle tehtävää toimintaohjeistusta varten. Teorian pohjalta syntyvän toimintaohjeistuksen tarkoitus on luoda yrityksen henkilöstölle tietopaketti siitä mitä yhteisöhankinnat ovat ja mitä eri lakeja ja asetuksia heidän täytyy huomioida tällaisia hankintoja tehdessään.

Kaupan alalla toimeksiantajayrityksessä yhteisöhankintoja on tehty aiemmin erittäin pienissä määrin elokuvien ja pelien osalta, pääsääntöisesti näitä tuotteita on hankittu jälleenmyyntiin kotimaisilta levittäjiltä. Elokuvien osalta tähän on ollut syynä varsinkin suomenkielisten tekstitysten puuttuminen tuotteista. Musiikin osalta yhteisöhankintojen tekeminen ulkomaisilta levittäjiltä on ollut huomattavasti helpompaa, koska erillisiä tekstityksiä ei niihin tuotteisiin ole tarvittu. Musiikin osalta tärkeimpiä huomioitavia asioita ovatkin tekijänoikeudelliset asiat.

Opinnäytetyö pitää sisällään teoriaosuuden, raportoinnin siitä kuinka produkti toteutettiin sekä produktin, eli toimintaohjeistuksen kaupan alan yritykselle. Osuudet on jaoteltu niin, että toisessa kappaleessa esitellään toimeksiantajayritystä niiltä osin kuin se on mahdollista tehdä. Toimeksiantajayritys on pyytänyt että opinnäytetyö on salainen.

Kolmannessa kappaleessa kerrotaan maahantuonnista ja yhteisöhankinnoista tarkemmin. Tässä kappaleessa käydään läpi tarkemmin aiheeseen liittyviä käsitteitä ja mitä ne tarkoittavat. Lisäksi käydään läpi tuonnin osuuksia tuoteluokittain ja toimialoittain.

Neljäs kappale käsittelee tuotealueeseen liittyvää lainsäädäntöä, kuten esimerkiksi kuvaohjelmalakiä. Kuvaohjelmalaki vaikuttaa elokuvien ja pelien jälleenmyyntiin myös käytännön tasolla, joten tässä opinnäytetyössä pääpaino on kyseisen lain käsittelemisessä. Lainsäädännön käsittelyn jälkeen työssä kuvataan produktia ja sen valmistumisprosessia, sekä sen tekemiseen liittyneitä mahdollisia ongelmia tai huomioita.

Viimeisessä kappaleessa esitetään omia pohdintoja työstä sekä oma arviointi siitä. Lisäksi esitetään mahdollisia kehitysehdotuksia yritykselle siitä kuinka yhteisöhankintojen tekemistä voisi lisätä ja kehittää jatkossa.

Työn lopussa on listattuna työn tekemiseen käytetyt lähteet. Pääasiallisesti työssä on käytetty sähköisiä lähteitä, sillä kirjallisia lähteitä ei ollut saatavilla kovinkaan laajasti. Saatavilla olleet kirjalliset lähteet olivat useimmiten huomattavan vanhoja, joten niiden ajantasaisuus ei välttämättä ole enää hyvä.

1.1 Taustaa

Kaupan alan kilpailun kiristyessä on yritysten muutettava toimintatapojaan selviytyäkseen alalla. Varsinkin tavaratalokaupassa kilpailu on koventunut, erityisesti opinnäyte-työhön liittyvillä tavara-alueilla ulkomaisten toimijoiden takia. Näitä tavara-alueita ovat elokuvat, musiikki ja pelit. Ulkomaisilla toimijoilla tarkoitetaan tässä tapauksessa suurelta osin ulkomaisia verkkokauppoja joista kuluttajat voivat tilata tuotteita Suomeen. Ulkomaisten toimijoiden osalta ei Suomeen ole juurikaan perustettu varsinaisia ”kivijalkamyymälöitä”.

Musiikin tuotealueella ulkomailta tilaaminen on erittäin helppoa kuluttajalle, eikä hänen tarvitse miettiä toimiiko hänen tilaamansa tuote Suomessa. Peliäkin osalta tuotteet ovat pääsääntöisesti turvallista ostaa ulkomailta, sillä suurin osa peleistä on normaalisti englanninkielisiä, eli kuluttajaa ei haittaa vaikkei siitä suomenkielistä tekstiä tai puhetta löydy.

Elokuvien osalta kuluttajalla on jo hiukan enemmän haastetta löytää ulkomaisista verkkokaupoista haluamiaan tuotteita suomenkielisillä tekstityksillä. Suuri osa kuluttajista ei enää tarvitse tai halua, että tuotteessa on tekstitykset, joten tätä kautta he siirtyvät ostamaan tuotteita ulkomailta halvemmalla. Usein on myös niin, että elokuvat tulevat ulkomaisissa verkkokaupoissa myyntiin huomattavasti aiemmin kuin Suomessa.

Tästä johtuen kaupan täytyy kehittää toimintaansa ja löytää uusia kilpailuetuja esimerkiksi hankkimalla näitä tuotteita myyntiin ulkomaisilta levittäjiltä itse samaan aikaan kuin niitä on saatavilla ulkomaisista verkkokaupoista.

Tällaista uutta toimintamallia ei voida ottaa missään yrityksessä käyttöön suoraan tässä muodossa, sillä ulkomaisten levittäjien tuotteet eivät välttämättä ole Suomessa lainmukaisia. Elokuvien ja pelien tuotealueisiin liittyen lisähaasteita aiheuttaa vuoden vaihteessa voimaan tullut uusi kuvaohjelmalaki (710/2011) tuotteiden luokittelusta ja niiden kohderyhmien ikärajoista. Lain muuttumisen myötä toimeksiantajayrityksen toimintatapoja joudutaan tarkentamaan ja muuttamaan jotta ne ovat lainmukaisia. Tästä johtuen toimeksiantajayritys tarvitsee uuden toimintaohjeistuksen jonka mukaan yrityksen henkilökunnan tulee toimia jatkossa tehdessään hankintoja.

1.2 Tutkimusongelma ja aiheen rajaus

Opinnäytetyön tutkimusongelmana on selvittää mitä kaikkia asioita toimeksiantajayrityksen tulee tietää jotta se pystyy hoitamaan hankinnat elokuvien, musiikin ja pelien osalta lain mukaisesti. Toimeksiantajayrityksessä ei ole aiemmin ollut käytössään näiden tuotealueiden kohdalla toimintaohjeistusta. Työssä on siis tarkoitus tuottaa toimeksiantajayritykselle toimintaohjeistus jonka mukaan jokainen musiikin, elokuvien ja pelien parissa työskentelevä työntekijä pystyy hoitamaan mahdollisia hankintoja.

Työssä ei pyritä käsittelemään kaikkea tuontiin liittyvää toimintaa, vaan siinä keskitytään EU:n sisällä tapahtuviin hankintoihin. Myöskään verotukseen tai tullinimikkeisiin liittyviä asioita ei tässä työssä käsitellä. Tutkimuksessa selvitetään pääasiallisesti vanhan laki kuvaohjelmien tarkastamisesta ja uuden kuvaohjelmalain sisältöä sekä niiden eroavaisuuksia sekä pohditaan käytännön ohjeistusta erilaisten tilanteiden varalle.

Tutkimuksessa pyritään vastaamaan seuraaviin tutkimuskysymyksiin: Mitä tuontikauppa/yhteisöhankinta on? Mitä lainsäädäntöjä tulee huomioida tuontikauppaa suunniteltaessa? Miksi lainsäädännön tunteminen tuontikaupassa on tärkeää?

1.3 Opinnäytetyön tavoite

Toimeksiantajayrityksen tavoitteena on kehittää toimintaansa yhteisöhankintojen osalta ja luoda siihen yhteinen toimintamalli musiikin, elokuvien ja pelien osalta. Toimintaohjeistuksen avulla halutaan saada tarvittavat taustatiedot kaikille sitä tietoa tarvitseville työntekijöille ja myös luoda säännöt joiden mukaan jokaisen tulee toimia.

Nykykäytännössä jokainen hankintojen parissa työskentelevä tekee työn eri tavalla, joten kun toimintatavat yhtenäistetään, tulisi hankintojen tekemisen tehostua ja helpottua. Tätä kautta työntekijöiden ajankäytön osuus hankinnoista tulisi pienentyä.

Toimeksiantajayrityksen on tarkoitus lisätä ulkomaisten hankintojen osuutta kyseisillä musiikin, elokuvien ja pelien tuotealueilla, joten ohjeistuksella pyritään myös helpottamaan työntekijöiden päivittäistä työtä. Esimerkiksi pelien osalta hankintoja ei ole aiemmin tehty ulkomailta, joten sillä tuotealueella on eniten opeteltavaa.

Kiteytettynä työn tavoitteena on antaa kaikille työntekijöille yhtäläiset tiedot yhteisöhankinnoista ja niihin liittyvästä lainsäädännöstä jotta jokainen pystyy tekemään työnsä hyvin, tehokkaasti ja lainmukaisesti.

1.4 Työn rakenne

Opinnäytetyö sisältää johdannon, teoriaosuuden, kuvauksen projektin toteutustavasta sekä omaa pohdintaa aiheeseen liittyen. Lisäksi opinnäytetyö sisältää valmistuneen tuotteen.

Teoriaosuudessa käsitellään pääasiallisesti yhteisöhankintoja, mutta siinä avataan myös hieman tuontikauppaa kokonaisuudessaan. Lisäksi käsitellään lainsäädäntöä, ja sitä miten se vaikuttaa yhteisöhankintoihin valituilla tuotealueilla.

1.5 Keskeiset käsitteet

Opinnäytetyössä käytettäviä keskeisiä käsitteitä ovat yhteisöhankinta, MEKU, kuvaohjelma ja kuvaohjelman luokittelu.

Yhteisöhankinta tarkoittaa sellaista tuotetta jonka yritys hankkii toisesta Euroopan Unionin jäsenmaasta (Fintra 2002, 65). Maallikkokielessä yhteisöhankintaa kuvataan usein myös sanalla tuonti. Yhteisöhankinta ja tuonti ovat kuitenkin kaksi eri asiaa, jotka tulee osata erottaa toisistaan.

MEKU lyhenne tulee sanoista Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus. MEKU on Opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa toimiva uusi virasto, joka edistää mediakasvatusta ja valvoo kuvaohjelmien tarjoamista. (MEKU 2012a). Aiemmin, vanhan lain aikana MEKUn edeltäjänä toimi VET, eli Valtion elokuvatarkastamo.

”Kuvaohjelmalla tarkoitetaan elokuvaa, televisio-ohjelmaa, peliä tai muuta liikkuvina kuvina teknisin keinoin katseltavaksi tarkoitettua sisältöä.” (Kuvaohjelmalaki (710/2011) 1 luku 3 § 1 momentti).

Kuvaohjelman luokittelu tarkoittaa sitä, että kyseessä oleva kuvaohjelma, esimerkiksi elokuva, katsotaan läpi ja sille luokitellaan ikäraja jota alemmille henkilöille sitä ei saa esittää tai myydä. Luokittelun yhteydessä kuvaohjelmalle luokitellaan myös sisältösymbolit. Sisältösymbolit kertovat millaista haitallista materiaalia kuvaohjelma sisältää. Kategoriat haitalliselle materiaalille ovat väkivalta, ahdistus, päihteet ja seksuaalinen sisältö.

2 Toimeksiantajayrityksen esittely

Opinnäytetyön toimeksiantajayritys on vuonna 1952 perustettu vähittäiskaupan alalla toimiva yritys josta käytetään jatkossa nimeä toimeksiantaja. Yritys kuuluu isompaan kaupan alaan konserniin. (Toimeksiantaja 2012a).

Toimeksiantajan pääkonttori sijaitsee Helsingissä ja sillä on ympäri Suomen 40 tavarataloa sekä verkkotavaratalo. Verkkotavaratalo toimii lisäksi Virossa ja Latviassa. Yritys toimii kaupan alalla kolmella eri tavaratalokonseptilla. (Toimeksiantaja 2012b)

Yritys työllistää yhteensä noin 2600 henkilöä. Henkilöstöä työskentelee tavarataloissa, keskusyksikössä ja logistiikassa monissa erilaisissa tehtävissä. Suurin osa henkilöstöstä työskentelee tavaratalojen palveluksessa. (Toimeksiantaja 2012c)

Toimeksiantajan tuotealueisiin kuuluvat pääasiallisesti vain käyttötavarat, elintarvike-tuotteissa valikoimissa on ainoastaan makeiset, virvoitusjuomat sekä luontaistuotteet. Tavaratalo-ketjuista toinen on keskittynyt kodin ja sisustamisen erikoistavarataloksi. Toisessa tavarataloketjussa on erittäin vahva viihteen osasto johon elokuvat, musiikki ja pelit kuuluvat. (Toimeksiantaja 2012b.)

Vuonna 2010 toimeksiantajan liikevaihto oli 505 miljoonaa euroa. Verkkotavaratalon liikevaihto kasvoi vuonna 2010 0,9 % ja se oli ainoa konsepti joka kasvoi. Kokonaisuudessaan toimeksiantajan liikevaihto laski 1,6 %. (Toimeksiantaja 2012d). Vuoden 2011 liikevaihto oli 474 miljoonaa euroa ja se laski 6,0 %. (Toimeksiantaja 2012d)

Toimeksiantaja on tehnyt yhteisöhankintoja aiemmin pääsääntöisesti musiikin tuotealueella sekä jonkin verran elokuvien tuotealueella. Toimeksiantajan on tarkoitus lisätä yhteisöhankintoja musiikin ja elokuvien osalta sekä aloittaa mahdollisesti myös pelien yhteisöhankinta.

Toimeksiantajalla ei ole aiempaa toimintaohjeistusta henkilökunnalle yhteisöhankintojen tekemistä varten. Aiempaan ohjeistukseen on toiminut järjestelmäohjeistus, työtä tekevien aiempi kokemus yhteisöhankinnoista sekä tiimien sisäiset toimintatavat. Tästä johtuen toimintatavat ovatkin erittäin kirjavia, eivätkä ne aina ole täysin säännönmukaisia. Siitä johtuen yhteisöhankintojen tekeminen ei ole kovin helppoa yrityksessä ja niitä ei hoideta aina täysin oikein. Tästä on seurannut se, että myöhemmin joudutaan selvittämään asioita ja korjaamaan virheitä jotka olisi voitu välttää tekemällä yhteisöhankinta alun perin lakien ja asetusten sekä yrityksen sääntöjen mukaisesti.

Hankaluutta yhteisöhankintojen tekemisessä tuottaa myös se, että jokaisen työntekijän on täytynyt itse etsiä kaikki hankintaan liittyvät asiat, eivätkä kaikki aina tiedä mitkä kaikki lait ja asetukset täytyy huomioida hankintoja tehdessä. Yrityksessä on uusien

työntekijöiden perehdyttäminen suoritettu normaalisti tiimin sisäisesti ja tästä johtuen virheelliset toimintatavat ovat levinneet myös uusien työntekijöiden keskuuteen.

3 Tuonti ja yhteisöhankinnat

EU:n myötä tavaroiden vapaa liikkuvuus on muuttanut tuontikauppaa jonkin verran aiemmista käytännöistä. Yritys voi nykyään hankkia tarvitsemiaan raaka-aineita ja tuotteita vapaammin kuin aiemmin. Hankintoja voidaan tehdä joko kotimaisilta tai ulkomaisilta toimijoilta. Käytännössä hankintojen tekeminen kummasta tahansa kanavasta on yhtä helppoa, kunhan yrityksessä vain on tarvittavaa osaamista ulkomaisilta toimijoilta ostamisesta.

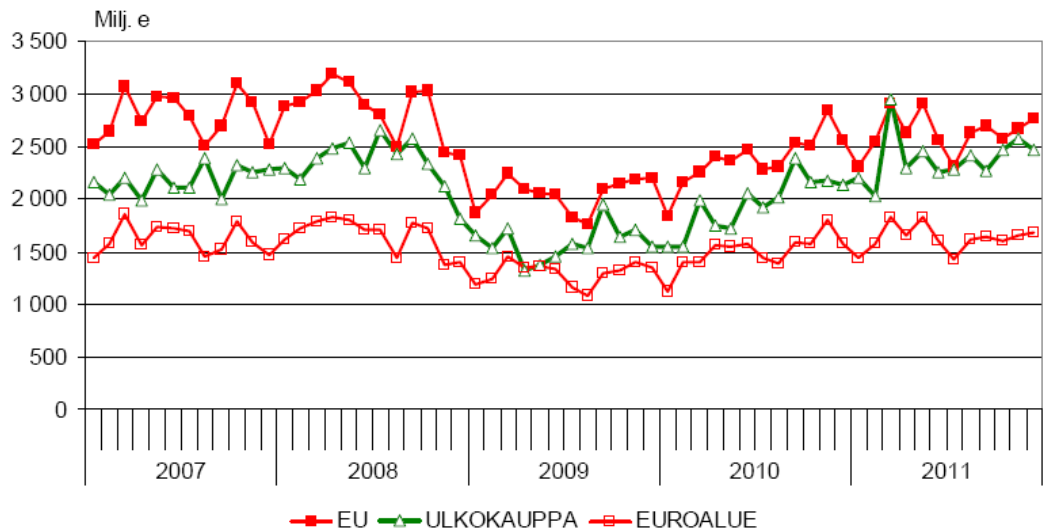
3.1 Tuontikauppa

Aiemmin tuontikaupalla tarkoitettiin kaikkea Suomen ulkopuolelta ostettuja ja tuotuja raaka-aineita, materiaaleja sekä tuotteita. Ulkomaankauppaan liittyvä terminologia kuitenkin muuttui Suomen liityttyä EU:n jäseneksi. Tuontikaupalla tarkoitetaan virallisen sanaston mukaan sellaisia ostoja jotka tehdään EU:n ulkopuolisista maista. (Fintra 2002, 7.)

Yritys voi harjoittaa tuontia monista eri syistä. Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi ettei kotimaasta löydy yritystoimintaan tarvittavia raaka-aineita ja materiaaleja. Toinen merkittävä syy tuontikauppaan on kustannussäästöjen hakeminen. Usein jälleenmyyjät saavat hankittua haluamiaan tuotteita huomattavasti edullisemmin ulkomailta, jolloin tuotteiden ulosmyyntihinnat pysyvät kilpailukykyisinä.

Tuontikaupassa tulee kuitenkin huomioida, että yleensä ostomäärät ovat huomattavasti suurempia kuin kotimaan kaupassa, esimerkiksi Kaukoidästä ostettaessa kappalemäärissä voidaan puhua tuhansista kappaleista. Prosessiin saattaa myös kulua aikaa erittäin paljon jos kyseessä on tuote joka valmistetaan vasta tilauksen jälkeen.

Toimeksiantaja ei tee kyseisten tuotealueiden osalta tuontikauppaa, vaan ainoastaan yhteisöhankintoja.

29.2.2012

TULLIHALLITUS Tilastoyksikkö

28

Kuvio 1. Tuonti EU:sta, euroalueelta ja EU:n ulkopuolisista maista kuukausittain 2007–2011. (Tulli 2012a).

Kuviossa 1 näkyvät viimeisen viiden vuoden ajalta tuonti ja yhteisöhankinnat kuukausitasolla. Suurin osa maahantuonnista tapahtuu EU:n alueelta.

3.2 Yhteisöhankinnat

Yhteisöhankinnalla tarkoitetaan sellaista tuotetta jonka yritys hankkii toisesta Euroopan Unionin jäsenmaasta. Euroopan unionissa tavarat ja palvelut voivat liikkua vapaasti jäsenmaiden välillä, lukuun ottamatta muutamia poikkeuksia. Tällaisia poikkeuksia voivat olla esimerkiksi terveydelliset syyt. Näin ollen yritys voi siis hankkia toisessa jäsenmaassa myyntiin hyväksytyjä tuotteita ilman, että niitä tarvitsee enää tullata. (Fintra 2002, 65.)

Vaikka toisesta EU-maasta tuotavaa tuotetta ei tarvitsekaan tullata, tulee yrityksen tehdä siitä tilastoilmoitus. Tällainen Intrastat-ilmoitus on tehtävä, mikäli yrityksen yhteisö-

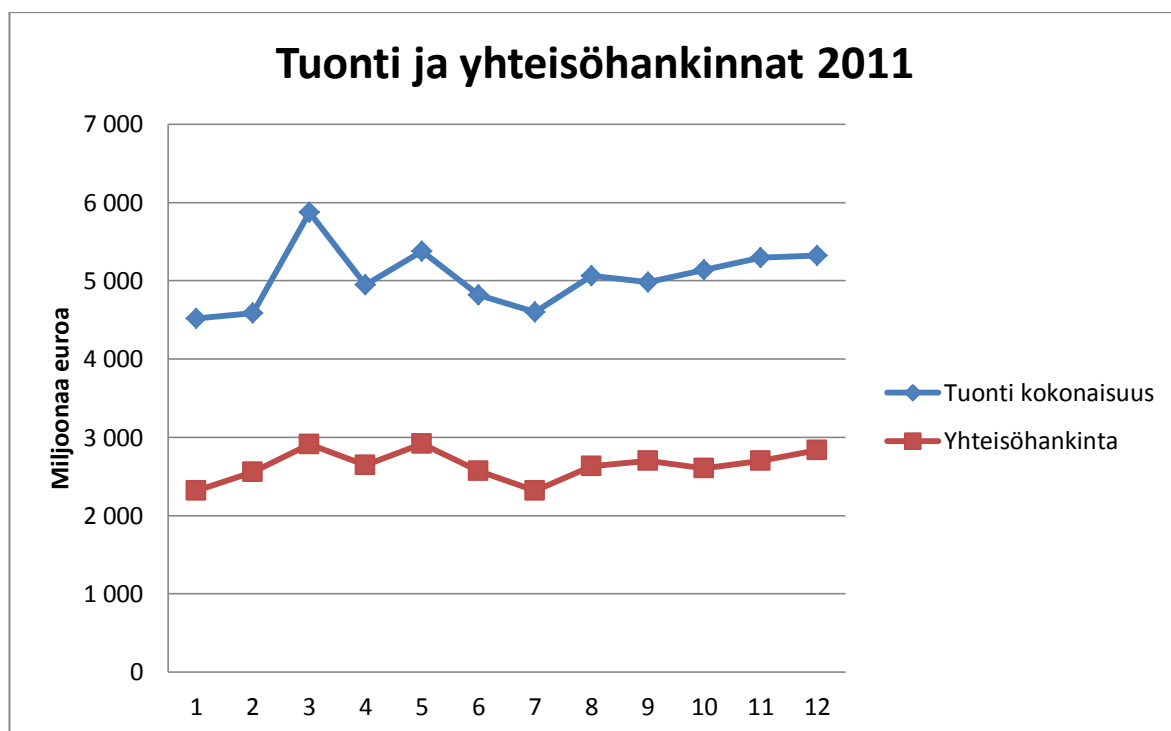
hankintojen arvo on yli 275 000 euroa vuodessa. (Tullihallitus 2012b). Ilmoitus tulee lähettää kuukausittain tullilaitoksen aluehallintoon jossa tiedoista laaditaan virallinen ulkomaankauppatilasto. Tilastotiedot toimitetaan kuukausittain EU:n tilastotoimistolle Eurostatille. Tilastojen kerääminen perustuu EU:n asetuksiin. (Tullihallitus 2012c)

TULLI TULL-CUSTOMS		LOMAKE N	Tuonti [1]								
Tiedonantovelvollinen FI 6666662-2 Import-Export Finland		Tilastojakso * 2012-01	Ilmoitusnumero ja tila * 12-11-040-EL0-007 uusi								
Asiamies FI 6666662-2 Import-Export Finland		Viite ohje <input type="text"/>									
Ilmoitus, jossa ei ole yhtään nimike-erää, tulkitaan nolailmoitukseksi.											
Tavaranimike *ohje <input type="text"/> Hae		Tavarankuvaus (päivitä) ohje <input type="text"/>									
Lähetysmaa * ohje (valitse maa pudotusvalikosta tai anna kaksimerkkinen koodi tekstikenttään) DE - SAKSA											
Alkuperämaa ohje (valitse maa pudotusvalikosta tai anna kaksimerkkinen koodi tekstikenttään) IN - INTIA											
Kauppatapahtuman luonne * 11 - Suora osto/myynti											
Kuljetusmuoto * 1 - Merikuljetus (ml. auto- ja junalauttakuljetus)											
Nettopaino kg ohje <input type="text"/> vapaaeht.		Toinen paljous ohje <input type="text"/> kpl									
Laskutusarvo * ohje <input type="text"/> EUR		Tilastoarvo ohje <input type="text"/> EUR									
Laskutusarvo muussa valuutassa ohje <input type="text"/> < Valitse >		Tilastoarvo muussa valuutassa ohje <input type="text"/> < Valitse >									
Syötä laskutus- ja tilastoarvot euroissa tai muussa valuutassa. Jos syötät arvon muussa valuutassa kuin euroissa, lasketaan euroarvo automaattisesti.											
<input type="button" value="Lisää rivi"/> <input type="button" value="Korvaa valittu rivi"/> <input type="button" value="Tyhjennä kentät"/>											
#	Nimike	Lä	Al	Kt	Km	Nettop.	2. palj.	yks.	Laskutusarvo	Tilastoarvo	
1	61091000	SE»	CN»	11»	1 »		13500	kpl	42676		
2	62171000	SE»	SE»	11»	1 »	60			1700		
3	61072100	DE»	IN»	11»	1 »		450	kpl	1700		
4	62052000	DE»	IN»	11»	1 »		250	kpl	2200		
<input type="button" value="Poista valittu rivi"/>											
Erien laskutusarvot yhteensä:										<input type="text"/> 48276	<input type="text"/> EUR
<input type="button" value="Siirrä lomake KATSO-välilehdelle"/>				<input type="button" value="Hyväksy ja lähetä!"/>				<input type="button" value="Tallenna lähettämättä"/>		<input type="button" value="Pala arkistoon"/>	

Kuva 1. Intrastat-lomake. (Tullihallitus 2012d).

Tuonnilla ja yhteisöhankinnoilla on suuri merkitys yrityksen liiketoiminnassa. Vuonna 2011 tuonnin ja yhteisöhankintojen osuus oli yhteensä noin 60,5 miljardia euroa. Yhteisöhankintojen osuus tästä oli noin 31,7 miljardia euroa, eli noin 52 % koko tuonnista. (Tullihallitus 2012e).

Kuviossa 2 on esitetty tuonnin kokonaisosuus ja yhteisöhankintojen osuus tuonnista vuodelta 2011 kuukausittain. Kuten kuviosta ilmenee, yhteisöhankintojen osuudessa ei ole niin suuria kuukausimuutoksia kuin tuonnissa kokonaisuutena.

Kuvio 2. Tuonti ja yhteisöhankinnat 2011. (Tullihallitus 2012e.)

4 Tuotealueeseen vaikuttava lainsäädäntö

Elokuvien, pelien ja musiikin hankintaan vaikuttavat monet eri lainsäädännöt kuten kuvaohjelmalaki (710/2011), tekijänoikeuslaki (404/1961) ja rikoslaki (39/1889). Tuotealueeseen vaikuttavat myös kuluttajansuojalaki (38/1978) sekä markkinointiin liittyvät lait. Kuluttajansuojalakiin tässä työssä ei paneuduta lainkaan.

Tässä työssä tullaan keskittymään pääasiallisesti kuvaohjelmalakiin joka tuli voimaan vuoden vaihteessa sekä siihen, miten laki eroaa sitä edeltäneestä laista kuvaohjelmien tarkastamisesta (775/2000).

4.1 Kuvaohjelmalaki ja siihen liittyvät velvoitteet

Kuvaohjelmalla tarkoitetaan sellaista sisältöä jota katsellaan teknisin keinoin. Tällaisia ovat esimerkiksi elokuvat ja konsoli – sekä tietokonepelit. Kuvaohjelmalaki ei koske suoranaisesti musiikkia, paitsi jos kyseessä on musiikki-dvd -levy. (Kuvaohjelmalaki 1 luku 3§).

Kun yritys haluaa myydä elokuvia ja pelejä kuluttajille, sillä on ilmoitusvelvollisuus Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskukselle. Tällainen ilmoitus tulee tehdä, jos yritys tarjoaa kuvaohjelmia taloudellisessa tarkoituksessa ja säännöllisesti. (Kuvaohjelmalaki 2 luku 4§). Kuvaohjelman tarjoajan tulee tiedottaa ohjelmien tarjoamisen yhteydessä ikärajoista sekä muista lasten suojelemista edistävästä keinoista. Tällainen tiedottaminen voidaan toteuttaa esimerkiksi MEKUsta tilattavalla esitteellä (kuva 2.) myymälässä tuotteiden yhteydessä.

TIETOA ikärajoista

Ikäraja on varoituselokuvan, televisio-ohjelman tai digitaalisen pelin mahdollisesta haitallisuudesta lapselle.

IKÄRAJAT 1.1.2012 ALKAEN

S Sallittu kaikikäyttöön
Elokuvat, televisio-ohjelmat ja digitaaliset pelit merkitään ikärajoilla ja sisältösymbolilla. Merkintä kertoo minkälaisen lapselle haitallisten sisältöjen vuoksi ohjelmalla on ikäraja.

7 Sallittu yli 7-vuotiaalle
12 Sallittu yli 12-vuotiaalle
16 Sallittu yli 16-vuotiaalle
18 Vain aikuisille

PELIEN IKÄRAJAT (PEGI)

3 7 12 16 18

MEDIAKASVATUS- JA KUVAOHJELMAKESKUS (MEKU)

Viiden 2012 alusta ikärajoiluottelu siirtyi pääosin media-alalla työskenteleville itsenäisille kuvaohjelmaluottelijoille. Valtion elokuvatuotannon tilalle perustettu Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus kouluttaa luottelijat ja valvoo heidän toimintaansa. MEKU valvoo niin ikärajojen noudattamista, myös televisiossa.

Osoitteessa ikäraajat.fi voit antaa palautetta ja keskustella näkemistesi ohjelmista ja peleistä. Perusteltu palaute voi johtaa ikärajojen uudelleenarviointiin.

huom. Ikäraajat eivät ole suositusta tietyn ikäisille, eivätkä kerro siitä, kenelle ohjelmaa on tarkoitettu. Kaikissa ohjelmissa ei kuitenkaan ole ikäraja- ja sisältömerkintää. Esimerkkejä opetus-, sisäisen kulttuurin, musiikki-, urheilu-, visailu-, harrastus-, keskustelu-, ajanvietto- ja uutisohjelmissä ei luokitella, joten niissä ei ole merkintäkään. Ikäraajamerkintä on aina osoitus siitä, että ohjelman haitallisuus on arvioitu.

ikäraajat.fi

kuva 2. Esite ikärajoista (Meku 2012b)

Tarjoajan tulee myös huolehtia siitä, että annettuja ikärajoja noudatetaan. Käytännössä tämä toteutetaan siten, että myymälän kassahenkilöstön tulee varmistaa kuvaohjelman ostajan ikä virallisesta henkilöllisyystodistuksesta, mikäli ostaja näyttää nuorelta ja on epäilyks, että hän on nuorempi kuin kuvaohjelman ikärajaksi on merkitty.

Tarjottavien kuvaohjelmien tulee olla lainmukaisesti luokiteltuja ja niihin tulee merkitä selkeästi ikäraja jota nuoremmalle kuvaohjelmaa ei saa myydä sekä sisältösymbolit. Ku-

vaohjelmaa ei tarvitse luokitella muutamissa poikkeustapauksissa. Tällaisia poikkeuksia ovat esimerkiksi ohjelmat jotka sisältävät yksinomaan musiikkia tai urheilua, vain opetuksellista tai sivistyksellistä aineistoa tai vain askartelua, hyvinvointia tai ruuanlaittoa. (Kuvaohjelmalaki 2 luku 5 § ja 3 luku 9 §).

Kuvaohjelmalain mukaan siis pääsääntöisesti kaikki elokuvat ja pelit tulee luokitella ja merkitä sisältösymbolein jotta niitä voidaan tarjota kuluttajille. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen täytyy varmistua tuotteen lainmukaisuudesta ennen kuin he tarjoavat tuotetta myyntiin kuluttajille. Jos tuotetta ei ole luokiteltu, tulee yrityksen tehdä luokittelu ennen kuin tuote voidaan laittaa myyntiin. Yritys voi luokitella tuotteen itse, jolloin yrityksessä täytyy olla luokittelijakoulutuksen käynttä henkilökuntaa tai he voivat ostaa palvelun joltain luokittelua tekevältä yritykseltä.

Kuvaohjelman voi luokitella vain MEKUn luokittelijakoulutuksen hyväksytysti suorittanut henkilö tai MEKUn palveluksessa oleva virkamies. Luokittelijakoulutukseen sisältyy eri opetusaiheita jotka luokittelijan täytyy hallita. Näitä opetusaiheita ovat kuvaohjelmalain säännökset, lapsen kehitykseen liittyviä asioita, luokitteluun ja luokittelun perusteisiin liittyvät asiat sekä sananvapauteen liittyvät asiat. Sananvapauteen liittyviä asioita koulutuksessa käydään läpi sen takia, että kyseinen kuvaohjelmalaki rajoittaa sananvapautta. Luokittelijan täytyykin siis ymmärtää myös näitä asioita, jottei sananvapautta rajoiteta tarpeettomasti.

Kun kuvaohjelmaluokittelijakoulutus on käyty, tulee luokittelijaksi haluavan suorittaa hänelle annetut etätehtävät. Etätehtävänä luokittelijan tulee luokitella MEKUn määräämät elokuvat. Tämän jälkeen hän voi osallistua luokittelijakokeeseen. Luokittelijan täytyy olla myös nuhteeton ja hänen täytyykin esittää rikosrekisteriote sopivuuden arvioimiseksi. Jos luokittelijalla ei ole rikosrekisterissä esteitä luokittelijana toimimiselle ja hän läpäisee kokeen, hyväksytään hänet viralliseksi luokittelijaksi. Hyväksyminen on voimassa viisi vuotta. (Kuvaohjelmalaki 3 luku 12–13 §)

Kuvaohjelma luokitellaan sen sisällön mukaan niin, että ohjelma saa ikäraajaksi 7, 12, 16 tai 18 vuotta, jos se sisältää lapsen kehitykselle haitallista materiaalia. Mikäli ohjelma ei sisällä haitallista materiaalia, se on luokiteltava kaikenikäisille soveltuvaksi. Luokittelu

voidaan jättää tekemättä tietyin poikkeuksin, joita ovat tilanteet jossa kuvaohjelma on tarkoitettu ainoastaan 18 vuotta täyttäneille tai mikäli kuvaohjelmassa on ikäraja ja sisältöä kuvaava symboli jotka on annettu Euroopan unionin alueella. (Kuvaohjelmalaki 3 luku 16 §)

Kun kuvaohjelmaa luokitellaan, tulee luokittelu tehdä itsenäisesti ja riippumattomasti. Tällä tarkoitetaan sitä, ettei luokittelun tilaaja voi pyytää luokittelijaa antamaan kyseessä olevalle kuvaohjelmalle jotain tiettyä ikärajaa, joka ei ole säännöksen mukainen. Jos luokittelija ei tee luokitteluja lain mukaisesti, sovelletaan häneen rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä ja hänet voidaan määrätä vahingonkorvausvastuuseen. (Kuvaohjelmalaki 3 luku 14§)

Kuvaohjelmaluokittelijoiden toimintaa valvoo Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus. Jos jonkin kuvaohjelman luokittelusta tulee MEKUun yleisöpalautteita, tai jos heillä on syytä epäillä, ettei kuvaohjelmaa ole luokiteltu lain mukaan, voi MEKU ottaa kyseisen kuvaohjelman luokiteltavakseen. Jos MEKUun uudelleenluokittelu aiheuttaa muutoksia kuvaohjelman luokittelussa, ilmoitetaan siitä palautteen antajalle.

Jos kuvaohjelmaluokittelija on tahallaan tai toistuvasti menetellyt virheellisesti, hän on tuomittu lainvoimaisella tuomiolla rikoksesta, joka osoittaa hänen sopimattomuutensa kuvaohjelmaluokittelijaksi tai hän ei enää täytä laissa säädettyjä hyväksymisen edellytyksiä, voidaan hänen kuvaohjelmaluokittelijaksi hyväksymisensä peruuttaa ennen kuin viiden vuoden määräaika umpeutuu. Jos hyväksymisen peruminen olisi kohtuutonta, niin hänelle voidaan antaa varoitus. Tätä keinoa voidaan käyttää vain siinä tapauksessa, ettei hän täytä hyväksymisen edellytyksiä. (Kuvaohjelmalaki 4 luku 22 §).

4.2 Laki kuvaohjelmien tarkastamisesta ja erot uuteen lakiin

Ennen uuden kuvaohjelmalain (710/2011) voimaantuloa käytössä oli laki kuvaohjelmien tarkistamisesta (775/2000). Laki kuvaohjelmien tarkistamisesta piti sisällään pääasiassa samat asiat kuin nyt voimassa oleva kuvaohjelmalaki. Laki kuvaohjelmien tarkistamisesta ei koskenut pelejä eikä televisio-ohjelmia. Kyseisiä kuvaohjelmia ei ollut aiemman lain aikana pakko tarkistaa. Aiemmin televisio-ohjelmien julkisesta lähettämi-

sestä säädettiin laissa televisio- ja radiotoiminnasta (744/1998). Tuolloin lain 3.luvun 19 § todettiin, että televisio-ohjelmat jotka sisältävät lasten kehitykselle haitallista materiaalia, tulee esittää sellaisena ajankohtana, jolloin lapset tavallisesti eivät katso televisio-ohjelmia. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että seksuaalista sisältöä tai väkivaltaisuuksia sisältävät ohjelmat tuli lähettää myöhäisinä ajankohtina. Lakiuudistuksen myötä myös televisio-ohjelmat täytyy tarkistaa ennakkoon ja niiden esittämisen yhteydessä täytyy ilmoittaa ikäraja sekä sisältösymbolit.

Suurena erona vanhaan lakiin verratessa on myös se, että aiemmassa laissa kuvaohjelma tarkastettiin ja nyt se luokitellaan. Tarkastaminen tapahtui Valtion elokuvatarkastamon toimesta. Nykyisessä laissa MEKU kouluttaa levittäjiä, erillisissä luokittelijayrityksissä työskenteleviä tai yritysten henkilökuntaa kuvaohjelmaluokittelijoiksi. Näin ollen luokittelijoita on nykyään enemmän kuin aiemmin ja kuvaohjelmat saadaan nopeammin levitykseen tarvittavien ikärajojen ja sisältösymbolien kanssa.

Aikaisemmassa laissa kuvaohjelmien ikärajat olivat 7, 11, 13, 15 ja 18 vuotta. (2.luku 8§). Kuvaohjelmaa ei myöskään ollut pakollista luokitella, vaan sille voitiin ilmoittaa 18 vuoden ikäraja ilman tarkistusta. Tämä ilmoituskäytäntö helpotti levittäjien ja jälleenmyyjien työtä, sillä tuolloin tuote voitiin ottaa levitykseen tai myyntiin ilman, että sitä tarkastettiin. Varsinkin tv-sarjojen kohdalla tätä käytettiin paljon, sillä niiden tarkastaminen oli erittäin kallista ja aikaa vievää. Haittapuolena tässä käytännössä oli se, että sellaisetkin tv-sarjat jotka eivät sisältäneet haitallista materiaalia lapsille, saivat 18 vuoden ikärajan eikä niitä voitu myydä nuoremmille. Esimerkkinä tällaisesta tv-sarjasta voidaan käyttää Pieni talo preerialla -sarjaa. Kyseinen tv-sarja on ollut myynnissä K18-ikärajalla periaatteessa koko sen ajan, kun se on ollut saatavilla ja sitä on käytetty esimerkkinä useasti, kun ikärajoista on ollut keskustelua.

Sekä vanhassa että uudessa laissa on sekä hyviä että huonoja puolia. Vanhan lain paras puoli oli se, että tuotteet voitiin vain ilmoittaa, jolloin ne saatiin myyntiin kuluttajille nopeammin kuin nykyisin. Huonoa vanhassa laissa oli se, että kuvaohjelmien tarkastaminen oli erittäin kallista ja se pystyttiin tekemään vain Valtion elokuvatarkastamossa.

Uudessa laissa kustannukset ja työ kuvaohjelman luokitteluun on siirretty levittäjille ja jälleenmyyjille. Hyvää tässä on se, että nykyisen lain mukaan se joka kuvaohjelman ensimmäisenä levittää joko televisiossa tai myyntiversiona kuluttajalle, on vastuussa sen luokitteluun. Näin ollen periaatteessa, kun elokuva on esitetty elokuvateatterissa, niin se voidaan tuoda dvd -levitykseen samalla ikärajalta ilman että sitä täytyy luokitella uudelleen. Lisäksi luokittelijoita on enemmän kuin aiemman lain aikaan, joten kuvaohjelmia saadaan nopeammin ja enemmän levitykseen.

Haittapuolena tässä uudessa laissa on se, että kaikki luokittelukustannukset siirtyvät levittäjille. Jos yritys haluaa tehdä itse luokittelun, täytyy sen kouluttaa henkilöstöään tekemään luokitteluita. Koulutus voidaan suorittaa vain MEKUssa ja sitä järjestetään vain tiettyinä aikoina. Koulutus on myös aika arvokasta, se maksaa noin 1000 euroa henkilöltä. Jos yritys ei halua tai pysty luokitteluun itse, voi se ostaa palvelun ulkopuoliselta yritykseltä. Tällöin se pystyy sopimaan luokittelijayrityksen kanssa maksuista. Mikäli yritys levittää paljon kuvaohjelmia, tulee oman luokittelijan kouluttaminen todennäköisesti halvemmaksi kuin palvelun ostaminen ulkopuolelta.

Haittapuolena lain muuttumisessa on myös ikärajojen muuttuminen. Tällä tarkoitetaan sitä, että luokittelija on luokitellut kuvaohjelman tiettyyn ikärajaan ja se on laitettu levitykseen, mutta esimerkiksi yleisöpalautteen myötä MEKU ottaa kuvaohjelman uudelleenluokitteluun ja ikäraja muuttuu. Tällöin levittäjän tai jälleenmyyjän täytyy vaihtaa kaikkiin tuotteisiin uusi ikäraja, sillä tuote täytyy olla myynnissä aina oikealla ikärajalta. Tällaisissa tapauksissa aiheutuu siis lisäkustannuksia yrityksille.

4.3 Tekijänoikeuslaki

Kun yritys tekee yhteisöohjelmia, sen tulee varmistua siitä, että tuotteet ovat laillisesti valmistettuja. Mikäli yrityksen maahantuoma tuote on laittomasti valmistettu, voidaan sen maahantuonnista rangaista tekijänoikeusrikkomuksena. (Tekijänoikeuslaki 7.luku 56 a§). Tämä laki kannattaa huomioida varsinkin jos yhteisöohjelmia ollaan tekemässä uudelta toimijalta, jota ei ole käytetty aiemmin, tai jos on epäily, että kyseiset tuotteet eivät ole aitoja. Opinnäytetyön aiheena olevista tuotealueista musiikin kohdalla on suurin riski, että hankinnat eivät ole lainmukaisia, sillä musiikkituotteissa ei tarvita ikäraja-

tarkistuksia tai tekstityksiä. Näin ollen tuotetta ei välttämättä tarkisteta niin tarkasti, kuin esimerkiksi elokuvia joissa täytyy olla sekä ikärajamerkinnät että tekstitykset.

4.4 Rikoslaki

Rikoslaki liittyy elokuvien ja pelien yhteisöhankintoihin siten, että rikoslaissa on määriteltä rangaistukset kuvaohjelmalain rikkomiseen liittyen. Esimerkiksi mikäli yritys maahantuo sellaisia kuvaohjelmia jotka sisältävät raakaa väkivaltaa, voidaan yritykselle tuomita sakkoja tai vankeutta väkivaltakuvauksen levittämisestä. Mikäli väkivalta elokuvassa tai pelissä on perusteltua, ei rikoslain 17 luvun 17 § sovelleta. Tällaisia perusteltuja tapauksia ovat esimerkiksi sota-aiheinen elokuva tai peli jossa on väkivaltaa. (Rikoslaki 17 luku 17 §). Myös sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan materiaalin levittäminen on kiellettyä (Rikoslaki 17 luku 18 §).

5 Projektin toteutus

5.1 Tavoite

Toimeksiantaja tarvitsi toimintaohjeistuksen elokuvien, musiikin ja pelien yhteisöhankintojen tekemistä varten. Toimintaohjeistuksen avulla yrityksen yhteisöhankintojen tekeminen helpottui ja nopeutui, sillä sen avulla kaikki tarvittavat tiedot saatiin samaan paikkaan, eikä kaikkien tietoja tarvitsevien tarvinnut etsiä niitä erikseen.

Toimintaohjeistuksen avulla yhteisöhankintoihin liittyvien lakien, kuten kuvaohjelmalain, noudattaminen myös helpottui.

5.2 Suunnitelma kuvaus ja aikataulu

Opinnäytetyötä alettiin suunnitella syksyllä 2011 ja toimeksiantosopimus allekirjoitettiin tuolloin 2011. Työn valmistumistavoitteeksi asetettiin vuodenvaihe. Valmistumisaikataulu oli asetettu liian kireäksi ja työn valmistuminen venyikin alkuperäisestä aikataulusta huomattavasti.

5.3 Toteutuskuvaus

Opinnäytetyön tekeminen alkoi lähdekirjallisuuden etsinnällä. Lähdekirjallisuutta yhteisöhankintoihin liittyen oli hankala löytää. Työhön liittyviin lakeihin liittyen lähdekirjallisuutta löytyi helpommin. Työn käytännön osuuteen tarvittavat tiedot saatiin pääasiallisesti työn laatijan omasta työkokemuksesta.

Produktia lähdettiin toteuttamaan siten, että ensin aloitettiin opinnäytetyön teoriaosuu- den kirjoittaminen. Tästä saatiin toimintaohjeistusta varten teoriaa eri asioista joita tulee ottaa huomioon työtä tehtäessä. Lisäksi kirjattiin ylös huomioita omista kokemuksista yhteisöhankinnan tekemisen yhteydessä. Tällä tavoin saatiin pohja hankintaprosessiku- violle.

Pääsääntöisesti kaikki käytännön työhön liittyvät asiat produktiin on kerätty kirjoittajan omasta tietämyksestä ja kokemuksesta kyseisestä työstä. Joitakin ohjeita tilaukseen liit- tyen tarkastettiin toimeksiantajan intranet-sivuilta, jotta ohjeistus on myös olemassa olevien ohjeiden mukainen.

Toimintaohjeistuksen ollessa loppusuoralla se annettiin toimeksiantajan kommentoitava- vaksi, jotta tiedettiin, että se on heidän toiveidensa mukainen. Kommentoinnit toimek- siantajalta saatiin marraskuun 2012 alussa. Näiden kommenttien pohjalta toimintaoh- jeistukseen tehtiin tarvittavat korjaukset. Tämän jälkeen toimintaohjeistus luovutettiin toimeksiantajalle sekä kirjallisessa että sähköisessä muodossa. Lisäksi toimintaohjeistus esitellään elokuvien, musiikin ja pelien valikoimatiimille tiimin viikkopalaverissa. Tällöin ohjeistus käytiin läpi käytännön työtä tekevien henkilöiden kanssa ja heidän esittämiinsä tarkentaviin kysymyksiin vastattiin.

Tämän jälkeen opinnäytetyö kirjoitettiin loppuun. Työ valmistui lopulta vuoden 2012 marraskuussa. Työn viivästymiseen vaikuttivat monet eri syyt, joista suurimpana oli motivaation puute työn tekemiselle.

5.4 Produktin kuvaus

Opinnäytetyöprojektin tuotoksena syntyi toimintaohjeistus toimeksiantajalle. Toimintaohjeistus koostuu hankintaprosessi-kuviosta sekä ohjeistuksesta kuinka yhteisöhankintoja tehdään yrityksessä.

Toimeksiantajan toiveena oli saada selkeä toimintaohjeistus josta käy ilmi kaikki tarvittavat asiat yhteisöhankintojen tekemiseen kyseisellä tuotealueella. Toimintaohjeistus on tarkoitus esitellä kaikille tuotealueen yhteisöhankintoja tekeville.

Toimintaohjeistus on kahdeksan sivun pituinen ja se tehtiin Microsoftin Word-ohjelmalla. Fonttina ohjeistuksessa käytettiin Garamond 13. Ohjeistus pyrittiin kirjoittamaan mahdollisimman tiiviisti ja selkeästi, jotta se palvelisi työntekijöitä helposti. Tavoitteena oli, ettei ohjeistuksesta tule kovin paksu ja liikaa tietoa sisältävä teos, vaan että se olisi mahdollisimman helppolukuinen ja tarvittavat tiedot löytyisivät nopeasti.

Ohjeistuksen sisältöön vaikutti vahvasti kirjoittajan omat kokemukset ja ammattitaito yhteisöhankintojen tekemisessä. Niiden perusteella ohjeistukseen koottiin hankintaprosessi-kuvio sekä asiat jotka ovat oleellisia työn tekemisen kannalta.

Ohjeistus koostui seuraavista pääotsikoista. Lisäksi 4.luku jaettiin alalukuihin.

1. Johdanto
2. Tavoitteet
3. Tuonti ja yhteisöhankinnat
4. Tuotealueeseen vaikuttava lainsäädäntö
5. Tuotteen hankintapäätös ja eteneminen
6. Tilauksen tekeminen
7. Tuotteeseen ja tilaukseen liittyvät muut asiat
8. Lisätietoja

Ensimmäisessä luvussa, johdannossa, kerrotaan lyhyesti mitä ohjeistus pitää sisällään. Toisessa luvussa kerrotaan ohjeistuksen tavoitteet ja kolmannessa luvussa tuonnista ja

yhteisöhankinnoista. Lainsäädäntöä käsitellään neljännessä luvussa. Tässä luvussa käydään läpi hiukan eri lakeja sekä niiden asettamia vaatimuksia yhteisöhankinnoille.

Viidennessä luvussa esitetään hankintaprosessi kuviona sekä avataan sitä sanallisessa muodossa. Tilauksen tekemiseen keskitytään kuudennessa luvussa. Muihin oleellisiin asioihin keskitytään seitsemännessä luvussa ja viimeisessä, kahdeksannessa, luvussa kerrotaan mistä löytyy lisätietoja liittyen yhteisöhankintaan, lakiin ja niin edelleen.

Toimintaohjeistus on toimeksiantajan pyynnöstä salainen eikä sitä julkaista.

6 Pohdinta

Opinnäytetyön viimeinen luku sisältää pohdintaa opinnäytetyön ja toimintaohjeistuksen tuloksista, toimintaohjeistuksen käytettävyyttä sekä kehitysehdotuksia. Lisäksi tässä osiossa on oma arviointi oppimisesta. Ensimmäisessä osassa käsitellään työn tuloksia ja arviointia sen luotettavuudesta ja käytettävyydestä. Toisessa osassa esitetään mahdolliset kehitysehdotukset toimeksiantajalle. Viimeisessä osassa arvioidaan omaa oppimista ja suoriutumista opinnäytetyöprosessin aikana.

6.1 Työn arviointi

Tämän produktityyppisen eli toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena oli laatia toimintaohjeistus elokuvien, musiikin ja pelien yhteisöhankintaa varten toimeksiantajalle. Päävastuu toimintaohjeistuksesta oli työn tekijällä hänen ammattitaidostaan johtuen. Toimeksiantajan edustaja kommentoi työn sisältöä ja pyysi muutamia lisäyksiä työhön, kuten esimerkiksi linkit tarvittaviin lisäohjeisiin ja lomakkeisiin.

Yhteisöhankintoihin, varsinkin työhön liittyvältä tuotealueelta, ei löytynyt kovin laajasti lähdemateriaalia tai se oli aika vanhaa. Tästä johtuen lähdemateriaali työssä on aika suppeaa siltä osin. Lakiin liittyvää ajantasaista lähdetietoa löytyi huomattavasti paremmin. Lisäksi työn tekijä osallistui MEKUn järjestämään koulutukseen työn tekemisen aikana, joten ajantasaista tietoa kuvaohjelmalaista saatiin myös sitä kautta.

Toimeksiantajan edustaja kommentoi, että hänkin oppi uutta samalla kun hän kävi läpi työn sisältöä. Hänen mielestään työstä löytyi kaikki oleellinen tieto jotta yrityksessä voidaan tehdä yhteisöhankintoja yrityksen sääntöjen ja lain mukaisesti.

Työn tekemisen aikana ilmeni, että toimeksiantaja on vaihtamassa yrityksen toiminnanohjausjärjestelmää, joten käytännön työn tekeminen muuttuu yrityksessä jonkin verran noin vuoden kuluttua. Ohjeistuksessa ei käsitellä suurelta osin järjestelmään liittyviä asioita, joten ohjeistus on aika helppo päivittää ajantasaiseksi, kun järjestelmämuutos toteutuu. Pääperiaatteet yhteisöhankintojen tekemiseen eivät muutu, vaan ainoastaan järjestelmä jolla työ tehdään.

Aikataulullisesti työn tekeminen viivästyi paljon työn tekijästä johtuen. Ohjeistus olisi voinut olla toimeksiantajan käytössä jo huomattavasti aiemmin, jos alkuperäisessä aikataulussa olisi pysytty.

Jälkikäteen ajatellen toimintaohjeistuksen tekemistä varten olisi voitu pyytää tiimin jäseniä kirjaamaan ylös kuinka he ovat yhteisöhankintoja tehneet aiemmin, jotta olisi voitu tehdä vertailua siitä missä työvaiheessa tulee eniten hankaluuksia ja kysymyksiä eteen. Tällä tavoin olisi saatu myös selville millaisissa tilanteissa työntekijät tekevät asioita mahdollisesti virheellisesti. Lisäksi olisi voitu järjestää tiimin jäsenille kysely siitä, mitä he sillä hetkellä tietävät yhteisöhankinnoista. Tämän tiedon perusteella ohjeistuksessa olisi voitu painottaa tiettyjä asioita.

6.2 Kehitysehdotukset

Toimintaohjeistus tulee esitellä yrityksessä tarvittaville henkilöille. Se tulee lisäksi laittaa sellaiseen paikkaan, että kaikki sitä tarvitsevat henkilöt sen löytävät helposti. Jos tiimiin tulee uusi jäsen jonka toimenkuvaan kuuluu yhteisöhankintojen tekeminen, hänen tulee käydä ohjeistus läpi. Näin tehden uusi työntekijä ottaa käyttöön heti oikeat toimintatavat.

Toimintaohjeistusta pitää päivittää, mikäli sen sisältämiin tietoihin tulee muutoksia. Ainakin uuden toiminnanohjausjärjestelmän myötä päivittämistarve ilmenee. Tämän

johdosta ohjeistuksen päivittäminen tulisikin antaa jonkun tietyn henkilön vastuulle. Toimintaohjeistusta voisi myös mahdollisesti laajentaa tietyin osin, esimerkiksi tuotealueen yhteisöohjeistuksiin liittyvällä suomi-englanti-sanastolla.

Toimeksiantajan tulee varmistaa, että kaikki työntekijät toimivat uuden toimintaohjeistuksen mukaisesti. Mikäli joku työntekijöistä ei toimi ohjeiden mukaisesti, siihen tulee puuttua välittömästi. Tällöin varmistetaan, ettei ohjeistus unohdu saman tien, ja kaikki toimivat samojen sääntöjen mukaisesti.

6.3 Oma arviointi

Haastavinta työssä oli lähdekirjallisuuden löytäminen ja ajanhallinta. Lähdekirjallisuuden etsiminen oli erittäin haastavaa ja sen löytämiseen meni yllättävän kauan aikaa. Tiedonhakutaitoni kehittyivät sen myötä ja opin hakemaan tietoja paremmin erilaisilla hakusanoilla ja niiden yhdistelmillä.

Ajanhallinnassa ja työn aikatauluttamisessa on paljon parannettavaa. Työn tekemisen aikana itselleni tuli selväksi, että tarvitsen deadline-ajat, jotta työ etenee. Kun työn tekeminen oli oman ajanhallinnan varassa, niin se ei edennyt juuri lainkaan. Mitä enemmän minulla on tehtävää ja niille asetettuja aikarajoja, niin sitä paremmin ne etenevät.

Kun sovin ohjaajan kanssa aikarajoja eri työvaiheille, niin työ lähti etenemään vauhdikkaasti. Aihealue oli minua kiinnostava ja sen tuotoksena työpaikalleni syntyi ohjeistus helpottamaan tiimin työntekoa. Työstä olisi voinut saada tehtyä laajemman ottamalla siihen lisää lakiin liittyviä asioita mukaan. Pääasiassa olen tyytyväinen omaan suoritukseeni, vaikkei se ollutkaan parhaintani.

Lähteet

Fintra 2002. Tuontiopas. 7. uudistettu painos. Multiprint Oy. Helsinki.

Kuvaohjelmalaki 710/2011.

Laki kuvaohjelmien tarkistamisesta 775/2000.

Laki televisio- ja radiotoiminnasta 744/1998.

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus. 2012a. Tietoa keskuksen viranomaistehtävistä.

Luettavissa:

http://www.meku.fi/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=53&Itemid=393&lang=fi. Luettu: 29.9.2012.

Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskus. 2012b. Esite ikärajoista. Luettavissa:

http://www.meku.fi/esite_web.pdf. Luettu: 29.9.2012.

Rikoslaki 39/1889.

Tekijänoikeuslaki 404/1961.

Toimeksiantaja. 2012a. Tervetuloa Anttilaan. Luettavissa:

<http://www.anttila.fi/index/anttila.html>. Luettu: 29.9.2012.

Toimeksiantaja. 2012b. Toimialat. Luettavissa:

<http://www.anttila.fi/index/anttila/toimialat.html>. Luettu: 29.9.2012.

Toimeksiantaja. 2012c. Anttila työnantajana. Luettavissa:

http://www.anttila.fi/index/toihin_anttilaan/anttilatyonantajana_8.html. Luettu: 29.9.2012.

Toimeksiantaja. 2012d. Kesko vuosikertomus 2010. Luettavissa:
<http://www.kesko.fi/static/vuosikertomus2010/fi/02-toimialat/02-kayttotavarakauppa.html>. Luettu: 29.9.2012.

Tullihallitus. 2012a. Ulkomaankauppatilastot. Luettavissa:
http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/ulkomaankauppatilastot/grafiikkaa/liitteet/Kuvio_t_2011FI.pdf. Luettu: 30.9.2012.

Tullihallitus. 2012b. EU:n sisäisestä kaupasta tehtävä tilastoilmoitus. Luettavissa:
<http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/tuonti/index.jsp>. Luettu: 30.9.2012.

Tullihallitus. 2012c. Intrastat Suomessa v. 2011. Luettavissa:
http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/ulkomaankauppatilastot/intrastat/vuodet/liitteet/intra2011.pdf. Luettu: 30.9.2012.

Tullihallitus. 2012d. Intrastat. Lomakkeet 2012. Luettavissa:
http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/ulkomaankauppatilastot/intrastat/lomakkeet12/01_tuonti12.pdf. Luettu: 16.11.2012.

Tullihallitus. 2012e. Ulkomaankauppatilastojen laatu vuonna 2011. Luettavissa:
<http://www.tulli.fi/fi/tiedotteet/ulkomaankauppatilastot/katsaukset/tiedotteet/laatutiedote14092012/index.html>. Luettu: 16.11.2012.